

Sygn. akt III RC 486/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2015 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu Wydział III Rodzinny i Nieletnich

w składzie:

Przewodniczący: SSR Magdalena Bombała

Protokolant: Natalia Drzazga

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2015 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa małoletniego S. J. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową R. J.

przeciwko C. J.

o podwyższenie alimentów

oraz

z powództwa C. J.

przeciwko małoletniemu S. J. reprezentowanemu przez przedstawicielkę ustawową R. J.

o obniżenie alimentów

I. uchylić wyrok zaoczny tutejszego Sądu z dnia 6 października 2014 r. w sprawie III RC 486/14;

II. zasądza od pozwanego C. J. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniego S. J. kwotę po 350 (trzysta pięćdziesiąt) zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2015 r., płatne do dnia 10-go każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda – R. J., w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed tutejszym Sądem w dniu 9 października 2008 r. w sprawie III RC 530/08 w kwocie po 250 zł miesięcznie;

III. oddała dalej idące powództwo;

IV. oddała powództwo wzajemne;

V. nie obciąża pozwanego opłatą sądową za postępowanie w I-szej Instancji;

VI. nie obciąża powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego;

VII. wyrokowi w pkt. I nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

UZASADNIENIE

Małoletni powód S. J. reprezentowany przez przedstawicielkę ustawową R. J. wniósł o podwyższenie alimentów od pozwanego C. J. na rzecz małoletniego powoda S. J. ustalonych na mocy ugody z dnia 9 października 2008 r. (sygn. akt III RC 530/08) z kwoty po 250 zł miesięcznie do kwoty 400 zł miesięcznie, przy czym alimenty te mają być płatne do 10. dnia każdego miesiąca z góry z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk

R. J. jako przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda. Jednocześnie małoletni powód wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu przedstawicielka ustawowa małoletniego wskazała, że od zawarcia ugody nastąpiła istotna zmiana stosunków w rozumieniu art. 138 k.r.o. w zakresie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda. Od zawarcia ugody pomiędzy stronami upłynęło 6 lat. Tak długi upływ czasu spowodował, że usprawiedliwione potrzeby powoda uległy znacznemu zwiększeniu – przede wszystkim w zakresie wyżywienia, zakupu odzieży, potrzeb edukacyjnych – albowiem powód rozpoczął naukę w szkole podstawowej. Nadto szkoła powoda jest oddalona od jego miejsca zamieszkania, w związku z czym matka powoda codziennie dowozi i odbiera go ze szkoły samochodem. Miesięczny koszt związany z dojazdem powoda do szkoły wynosi 150 zł w części przypadającej na małoletniego. Obecnie miesięczny koszt utrzymania małoletniego wynosi łącznie około 1700 zł miesięcznie, na co składają się: koszty wyżywienia (780 zł), koszty zakupu odzieży (910 zł), koszty utrzymania mieszkania w części przypadającej na małoletniego ((...) = 460 zł), koszty zakupu paliwa (150 zł), kosmetyki i chemia (40 zł), leki (30 zł), przybory szkolne (25 zł), rozrywka (20 zł), wydatki okresowe (prezenty okolicznościowe, wydatki szkolne, półkolonie, wakacje, wyjazdy weekendowe, wyprawka szkolna – średnio 140 zł miesięcznie). Matka powoda pracuje jako przedszkolanka w żłobku za wynagrodzeniem 1443,41 zł netto miesięcznie. Poności koszty zakupu paliwa (300-400 zł), koszty utrzymania mieszkania (1403 zł). R. J. korzysta z pomocy finansowej matki. Pozwany jedynie sporadycznie utrzymuje kontakty z powodem, nie dzwoni do dziecka, nie zabiera na wyjazdy, nie zaprasza do siebie, nie sponsoruje wakacji, ferii, bardzo rzadko kupuje prezenty. Ostatnie spotkanie, zainicjowane przez matkę powoda, miało miejsce w czerwcu 2014 r. Pozwany zamieszkuje samodzielnie w dwupokojowym mieszkaniu o pow. 53 m². Nie ma nikogo na swoim utrzymaniu. Obecnie jest na rencie okresowej z powodu częściowej niezdolności do pracy wywołanej depresją. W 2008 r. renta wynosiła 700 zł, jednakże wiadomym jest, że jest ona waloryzowana. Zaleceniem la pozwanego było podjęcie terapii i przekwalifikowanie się, aby mógł podjąć zatrudnienie, czego pozwany nie czyni.

Dnia 6 października 2014 r. tutejszy Sąd wydał wyrok zaoczny, w którym w całości uwzględnił żądanie małoletniego, zasądzając od pozwanego na jego rzecz alimenty w kwocie 400 zł miesięcznie, poczynając od dnia 8 sierpnia 2014 r., płatne do 10. dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletniego, w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed tutejszym Sądem dnia 9 października 2008 r. w sprawie III RC 530/08 w kwocie po 250 zł miesięcznie. Jednocześnie Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, nie obciążył pozwanego obowiązkiem kosztów sądowych. Wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

W sprzeciwie z dnia 15 października 2014 r. pozwany wniósł o uchylenie wyroku zaocznego, oddalenie powództwa w całości. Jednocześnie wytoczył powództwo wzajemne, wnosząc o obniżenie alimentów zasądzonych ugodą sądową z kwoty po 250 zł do kwoty po 100 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu pozwany – powód wzajemny wskazał, że jest niezdolny do pracy, ponieważ jest ciężko chory. Utrzymuje się z renty ZUS, która wynosi 840 zł miesięcznie. Ma długi zaciągnięte na utrzymanie i leczenie. Nie posiada innych źródeł przychodu. Świadczenia mieszkaniowe wynoszą ponad 400 zł miesięcznie, a koszt zakupu leków – 150 zł miesięcznie. Pozwany żyje na krawędzi ubóstwa, nie ma środków na utrzymanie i leczenie. Odzież i buty kupuje po najniższych cenach w sklepach z odzieżą używaną. W ocenie pozwanego – powoda wzajemnego R. J. ma możliwość utrzymania dziecka natomiast podwyższenie alimentów spowoduje, że C. J. będzie pozbawiony możliwości zakupu żywności oraz utrzymania mieszkania.

Na rozprawie dnia 29 stycznia 2015 r. pełnomocnik małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie wniósł o utrzymanie w mocy wyroku zaocznego oraz o oddalenie powództwa wzajemnego całości.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Małoletni S. J., urodzony dnia (...), pochodzi ze związku małżeńskiego R. J. i C. J..

W wyroku z dnia 2 listopada 2005 r. wydanym w sprawie o sygnaturze XIII RC 2509/05 Sąd Okręgowy we Wrocławiu rozwiązał małżeństwo rodziców małoletniego przez rozwód. Władzę rodzicielską nad małoletnim S. J. Sąd powierzył matce, a władzę rodzicielską ojca ograniczył do ogólnego wglądu w wychowanie, wykształcenie dziecka i do współdecydowania we wszystkich ważnych życiowo sprawach syna. Nadto Sąd ustalił, że pozwany ma prawo do osobistych kontaktów z synem w co drugą niedzielę każdego miesiąca, w godzinach od 16:00 do 19:30 w miejscu zamieszkania R. J.. Udział stron w ponoszeniu kosztów utrzymania małoletniego Sąd ustalił w ten sposób, że zasądził od pozwanego tytułem alimentów kwotę po 150 zł miesięcznie, płatną do rąk R. J. do 15. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od prawomocności wyroku, a matkę obciążą pozostałe koszty utrzymania dziecka.

(**dowód:** kopia wyroku Sadu Okręgowego z dnia 2 listopada 2005 r., XIII RC 2509/05 – k. 15-16)

Następnie dnia 9 października 2008 r. w sprawie o sygnaturze III RC 530/08 przed Sądem Rejonowym dla Wrocławia-Krzyków rodzice małoletniego zawarli ugode, w której pozwany C. J. zobowiązał się łożyć na utrzymanie małoletniego S. J. w miejsce alimentów w kwocie po 150 zł miesięcznie zasądzonych wyrokiem z dnia 2 listopada 2005 r. alimenty w kwocie po 250 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 października 2008 r., płatne z góry do 15. dnia każdego miesiąca, z ustawowymi odsetkami na wypadek zwłoki w ich płatności, do rąk matki – R. J. jako ustawowej przedstawicielki małoletniego powoda.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 530/08)

W dacie zawarcia ugody małoletni S. J. miał 5 lat. Małoletni uczęszczał do przedszkola, za które miesięczna opłata wynosiła 197 zł. Na żywność dla dziecka R. J. wydawała około 300 zł miesięcznie, na odzież i obuwie – 350 zł na sezon. Małoletni często chorował na anginę, w związku z czym jego matka przeznaczał około 70-80 zł miesięcznie na leki. Cierpiał na alergię pokarmowe i atopowe zapalenie skóry. Łącznie miesięczny koszt utrzymania dziecka wynosił około 700 zł miesięcznie.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 530/08; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 172)

Obecnie małoletni S. J. ma 12 lat, uczęszcza do 5 klasy szkoły podstawowej. Małoletni nie uczęszcza aktualnie na żadne zajęcia dodatkowe. W 3 klasie szkoły podstawowej małoletni uczęszczał na zajęcia z języka angielskiego, jednakże ze względów finansowych nie kontynuuje kursu.

Małoletni cierpi na tiki i zaburzenia obsesyjno-kompulsywne. Jest leczony od listopada 2011 r. farmakologicznie i psychoterapeutycznie. Małoletni powinien uczęszczać na psychoterapię poznawczo-behawioralną, jednakże jedna wizyta kosztuje około 100-150 zł. Ponadto małoletni ma skazę białkową i atopowe zapalenie skóry. Małoletni może jeść jedynie mięso drobiowe, pić mleko sojowe i soki naturalne. Wyżywienie małoletniego kosztuje około 500-600 zł miesięcznie.

Wyprawka dla małoletniego kosztowała we wrześniu 2014 r. około 800 zł, odzież – 250 zł, komitet rodzicielski 48 zł, ubezpieczenie – 50 zł. Ponadto małoletni uczestniczy w projekcie związanych z comiesięcznymi wyjściami do kina – około 30 zł. Zielona szkoła małoletniego kosztowała w roku szkolnym 2013/2014 500 zł, dodatkowo małoletni otrzymał kieszonkowe w kwocie 200 zł. W roku szkolnym 2014/2015 planowana jest wycieczka szkolna w B., której koszt wyniesie około 600 zł (bez kieszonkowego).

W ostatnie wakacje małoletni wyjechał z matką i jej partnerem do rodziny, co stanowi koszt około 450 zł oraz koszty dojazdu. Rok wcześniej małoletni pojechał z matką do Ł.. Małoletni chodzi również na półkolonie, które są bezpłatne, jednakże wycieczki i atrakcje są dodatkowo płatne, co wynosi około 160 zł.

Na odzież dla małoletniego R. J. przeznaczają kwotę około 150 zł miesięcznie. Z uwagi na atopowe zapalenie skóry małoletni powinien nosić jedynie bawełniane ubrania. Na kosmetyki matka małoletniego wydaje około 40 zł miesięcznie, na leki – około 160 zł.

(**dowód:** faktury VAT – k. 18-25, k. 89-104, k. 149-151, k. 159-162, k. 166; zaświadczenie lekarskie z dnia 10 grudnia 2014 r. – k. 142-143; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 172)

W 2008 r. R. J. pracowała jako szwaczka, otrzymywała wówczas wynagrodzenie w kwocie 1200 zł netto miesięcznie. Wraz z synem mieszkała u rodziny i ponosiła wspólny koszt opłat, w których udział przedstawicielki ustawowej małoletniego wynosił około 120 zł miesięcznie.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 530/08; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 172)

Obecnie R. J. pracuje jako przedszkolanka w żłobku prowadzonym przez Fundację (...). Z tego tytułu otrzymuje wynagrodzenie w kwocie około 1440 zł netto miesięcznie. Zdarza się również, że otrzymuje premię aktywacyjną w kwocie 120 zł miesięcznie za zwiększenie obowiązków ze względu na nieobecność innych pracowników. W 2013 r. osiągnęła dochód brutto w kwocie 24 289 zł. R. J. korzysta z pomocy finansowej matki i koleżanki z pracy.

R. J. mieszka z małoletnim oraz swoim obecnym partnerem w M. w wynajmowanym mieszkaniu o powierzchni 42 m². Wyprowadziła się z poprzedniego mieszkania, które należało do jej siostry, żeby zostawić siostrze większą swobodę. Czynsz za mieszkanie wraz z opłatami wynosi łącznie 1403 zł miesięcznie. Dodatkowo ponoszone są opłaty za wodę, rozliczane co pół roku. (...) R. J. uzyskuje wynagrodzenie w kwocie około 1800 zł miesięcznie.

Na paliwo matka małoletniego przeznaczają kwotę około 300-400 zł. Godziny odjazdów komunikacji z M. do W. nie pokrywają się z harmonogramem pracy i zajęć R. J..

Opiekę nad małoletnim sprawuje wyłącznie jego matka, również w czasie wakacji i ferii zimowych. Korzysta z urlopu wypoczynkowego, żeby załatwić sprawy związane z leczeniem małoletniego.

(**dowód:** listy płac nr Lp (...), Lp (...) – k. 44-45; polecenie przelewu z dnia 31 stycznia 2014 r. – k. 46; polecenie przelewu z dnia 28 listopada 2014 r. – k. 138; deklaracja PIT-37 za 2013 r. – k. 129-137; polecenie przelewu z dnia 31 grudnia 2014 r. – k. 152; przesłuchanie przedstawicielki ustawowej małoletniego – zapis na płycie CD – k. 172)

C. J. jest z zawodu technikiem mechanikiem. W dacie zawarcia ugody nie miał prócz małoletniego innych małoletnich dzieci na utrzymaniu. Źródłem jego utrzymania była wówczas renta, która wynosiła 652,85 zł netto miesięcznie. C. J. był całkowicie niezdolny do pracy w okresie od dnia 20 czerwca 2008 r. do dnia 30 czerwca 2010 r. Pozwany – powód wzajemny mieszkał sam i ponosił koszty utrzymania mieszkania w kwocie po 350 zł miesięcznie. Kontaktował się z synem średnio dwa razy w miesiącu, kupował mu zabawki i owoce. Miał zakaz podjęcia jakiegokolwiek zatrudnienia, leczyl się w (...). Na leki wydawał około 150 zł miesięcznie.

Pozwany nieregularnie utrzymywał kontakty z synem.

(**dowód:** akta Sądu Rejonowego dla Wrocławia-Krzyków III RC 530/08; przesłuchanie pozwanego – powoda wzajemnego – zapis na płycie CD – k. 172)

Obecnie pozwany – powód wzajemny ma 48 lat. Przebywa na rencie ze względu na całkowitą niezdolność do pracy do dnia 30 czerwca 2015 r. C. J. ma rozpoznaną schizofrenię – postać ciężką z encefalopatią, zespołem dzikiego człowieka – skrajną fobią społeczną, depresją, panicznymi lękami, nawrotem psychozy, obsesją, lękami. Jak wynika z zaświadczenia z dnia 4 listopada 2014 r., pozwany – powód wzajemny wymagał leczenia szpitalnego.

C. J. otrzymuje rentę w wysokości 833,08 zł netto miesięcznie. W 2013 r. uzyskał łączny dochód brutto w kwocie 11 896,12 zł. Nie korzysta z pomocy MOPS, nie otrzymuje żadnych zasiłków. Pozwany zaciągnął kredyt w banku o

wartości 2500 zł na alimenty. Ponadto ma długi u rodziców. Rodzice pozwanego – powoda wzajemnego utrzymują się ze świadczeń emerytalnych w kwotach 900 zł i 1000 zł miesięcznie.

Do 2010 r. C. J. uczestniczył w terapii, obecnie jej nie kontynuuje. Uczęszcza raz w miesiącu do psychiatry do przychodni przy ul. (...). Wizyty są bezpłatne.

Pozwany – powód wzajemny w dalszym ciągu mieszka sam w dwupokojowym mieszkaniu. Czynnosc za mieszkanie wynosi 350 zł, opłaty za energię i telewizję kablową – 47 zł. Na leki wydaje około 150 zł miesięcznie. Na wyżywienie – 400 zł, na przejazdy komunikacją miejską – 50 zł.

Pozwany nie wynajmuje pokoju w mieszkaniu, ponieważ nie pozwala mu na to choroba. Nie myślał również o przeprowadzce do rodziców, którzy mieszkają w trzypokojowym mieszkaniu ani o zamianie mieszkania na mniejsze.

Pozwany uiszcza alimenty w pełnej wysokości. Płacił z opóźnieniami, czasami po przypomnieniu R. J.. Od stycznia 2015 r. alimenty są egzekwowane przez komornika. Pozwany nie utrzymuje kontaktów z synem, nie interesuje się nim, nie dzwoni. Ostatni raz widział się z synem w czerwcu 2014 r. Ostatni raz dał prezent małoletniemu z okazji Pierwszej Komunii Świętej dwa lata temu. Nie proponuje, że będzie sprawował opiekę nad małoletnim np. w czasie ferii zimowych.

(**dowód:** orzeczenie lekarza orzecznika ZUS – k. 71; zaświadczenie (...) z dnia 4 listopada 2014 r. – k. 78; rozliczenie podatku przez organ rentowy PIT-40A za 2013 r. – k. 114; PIT-37 za 2013 r. – k. 115-118; decyzja ZUS o ponownym ustaleniu renty z dnia 20 czerwca 2013 r. – k. 119-121; potwierdzenia wypłaty renty za 2014 r. – k. 122-123; przesłuchanie pozwanego – powoda wzajemnego – zapis na płycie CD – k. 172)

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu powództwo małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie zasługiwało na częściowe uwzględnienie, natomiast powództwo wzajemne podlegało oddaleniu jako bezzasadne.

Sąd ustalił stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy III RC 530/08 oraz na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach niniejszej sprawy, których wiarygodności nikt w toku procesu nie kwestionował. Sąd uwzględnił również zeznania przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie oraz pozwanego – powoda wzajemnego – w zakresie, w jakim były one spójne, logiczne i znajdowały odzwierciedlenie w pozostałym materiale zgromadzonym w sprawie.

Podstawą materialnoprawną rozstrzygnięcia Sądu był przepis art. 138 k.r.o., stanowiący, iż w razie zmiany stosunków zarówno uprawniony, jak i zobowiązany do alimentacji może żądać zmiany orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego. W myśl orzecznictwa i piśmiennictwa zmianą stosunków jest zmiana okoliczności, od których zależy istnienie i zakres obowiązku alimentacyjnego, a więc zmiana możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanych, a także – zmiana usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 lipca 1974 r., sygn. akt II CO 9/74, publ. LEX nr 7560, a także: J. Pietrzykowski, [w:] Kodeks rodzinny i opiekuńczy z komentarzem, pod red. tegoż, Warszawa 1990, s. 561).

Podejmując rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie, Sąd uwzględnił również treść art. 133 § 1 k.r.o., który stanowi, że rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Rozmiar obowiązku alimentacyjnego określić należy natomiast, kierując się treścią art. 135 § 1 k.r.o., który przewiduje, że zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego. Zgodnie zaś z treścią § 2 tego samego artykułu wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie albo wobec osoby niepełnosprawnej może polegać w całości lub w części na osobistych staraniach o utrzymanie lub o wychowanie

uprawnionego; w takim wypadku świadczenie alimentacyjne pozostałych zobowiązanych polega na pokrywaniu w całości lub w części kosztów utrzymania lub wychowania uprawnionego.

Celem postępowania w niniejszej sprawie było zatem ustalenie, czy od daty wydania orzeczenia w przedmiocie obowiązku alimentacyjnego pozwanego – powoda wzajemnego względem małoletniego powoda – pozwanego wzajemnie nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę dotychczasowego zakresu obowiązku pozwanego względem małoletniego polegającą na jego zwiększeniu bądź obniżeniu. Sąd przeanalizował zatem sytuację małoletniego S. J. w kontekście zakresu jej usprawiedliwionych potrzeb oraz sytuację C. J. w zakresie jego możliwości zarobkowych i majątkowych. Tym samym poprzez porównanie warunków istniejących w wydanie orzeczenia ustalającego obowiązek alimentacyjny pozwanego – powoda wzajemnego na kwoty po 250 zł miesięcznie na dziecko z warunkami obecnymi, Sąd mógł ocenić, czy zachodzi przesłanka wskazana w art. 138 k.r.o., będąca jedyną podstawą uwzględnienia żądania zmiany zakresu obowiązku alimentacyjnego.

W pierwszej kolejności Sąd zbadał zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego S.. Z porównania sytuacji małoletniego, jaka miała miejsce w 2008 r., oraz sytuacji obecnej wynika, że zakres usprawiedliwionych potrzeb chłopca uległ zwiększeniu. W dacie wydania orzeczenia w sprawie III RC 530/08 zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego kształtował się na poziomie około 600-700 zł miesięcznie. Obecnie koszty te kształtują się na poziomie około 1500-1600 zł miesięcznie. Wzrost ten jest spowodowany z jednej strony wzrostem ogólnego poziomu cen towarów i usług w Polsce, którego konsekwencje ponosi jednakże również pozwany – powód wzajemny, z drugiej zaś związany jest ze wzrostem i rozwojem małoletniego, którego obecne potrzeby nie mają charakteru wyłącznie socjalno-bytowego, lecz wiążą się również z jego kształceniem i rozwojem intelektualnym. Sąd co do zasady dał wiarę zeznaniom przedstawicielki ustawowej małoletniego w zakresie kosztów jego utrzymania, uznając je za zasadne i usprawiedliwione w kontekście zasad doświadczenia życiowego. I tak, wyżywienie małoletniego kosztuje około 500-600 zł miesięcznie, wyprawka szkolna – około 1000 zł rocznie, to jest 80 zł miesięcznie, wypoczynek wakacyjny – około 1200 zł rocznie, to jest 100 zł miesięcznie, leki – 100 zł miesięcznie, odzież i obuwie – 150 zł miesięcznie, kosmetyki – około 50 zł miesięcznie, rozrywka i wyjścia klasowe – około 50 zł miesięcznie, dojazdy do szkoły – około 150 zł miesięcznie, przypadająca na małoletniego część kosztów utrzymania mieszkania – około 350 zł. Z uwagi na brak środków finansowych małoletni nie uczęszcza na żadne zajęcia dodatkowe. Już samo zaspokojenie elementarnych potrzeb dziecka (wyżywienie, mieszkanie, odzież, leki) wiąże się z wydatkami około 1100 zł miesięcznie, a zatem znacząco przekracza kwotę, jaka wystarczała na utrzymanie dziecka w 2008 r. Nie ulega zatem wątpliwości, że między 2008 r. a chwila obecną doszło do zmiany stosunków, o której mowa w art. 138 k.r.o., a polegającej na wzroście usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji.

Zmiana stosunków w niniejszej sprawie polega również na zmianie sytuacji finansowej rodziców małoletniego. Dochody pozwanego – powoda wzajemnego od 2008 r. uległy wzrostowi o około 200 zł miesięcznie i obecnie wynoszą około 830 zł miesięcznie. Należy także podkreślić, że pozwany – powód wzajemny nie wykazał, aby znaczącemu wzrostowi uległy koszty jego osobistego utrzymania. Koszty utrzymania mieszkania wzrosły o niecałe 50 zł, a z zeznań C. J. wynika, że na leki wydaje on obecnie kwotę 150 zł, a więc równą kosztowi leków w 2008 r. Sytuację materialną i osobistą pozwanego – powoda wzajemnego należy zatem ocenić jako stabilną.

Nieco większemu wzrostowi uległy zarobki matki małoletniego, która w 2008 r. otrzymywała wynagrodzenie za pracę w kwocie 1200 zł netto miesięcznie, natomiast obecnie jej dochody wynoszą 1440 zł miesięcznie. W związku z powyższym oboje rodzice małoletniego powinni ponieść konsekwencje zwiększenia zakresu jego usprawiedliwionych potrzeb – proporcjonalnie do swoich możliwości zarobkowych.

Zważyć również należy, że zgodnie z art. 135 § 2 k.r.o. spełnianie obowiązku alimentacyjnego wobec małoletniego może polegać na osobistych staraniach o utrzymanie i wychowanie uprawnionego do alimentacji. Jak ustalono w toku niniejszego postępowania, mimo że w wyroku rozwodowym z 2005 r. zostało ustalone prawo C. J. do kontaktów z synem, to od dłuższego czasu pozwany – powód wzajemny nie korzysta z tego uprawnienia. Podkreślić również należy, że zgodnie z art. 113 § 1 k.r.o. utrzymywanie kontaktów między rodzicami a dziećmi jest nie tylko ich prawem, lecz również obowiązkiem. Utrzymując regularne kontakty z małoletnim i opiekując się nim na przykład w wakacje

lub podczas ferii zimowych, C. J. mógłby w ten sposób przejąć częściowo opiekę nad małoletnim i w takiej formie spełniać – przynajmniej częściowo swój obowiązek alimentacyjny względem syna, zwłaszcza że od wielu lat pozostaje on osobą bezrobotną, w związku z czym nie jest obciążony – tak jak matka małoletniego – obowiązkami zawodowymi. Przeciwwskazaniem dla takiej formy dbania o utrzymanie i wychowanie syna przez C. J. nie jest, w ocenie Sądu, choroba pozwanego – powoda wzajemnego, skoro z jego zeznań wynika, że mieszka on sam, samodzielnie porusza się komunikacją miejską i załatwia sprawy osobiste (np. wizyty u lekarza), a nadto jest w stanie opiekować się chorym ojcem. Co więcej, małoletni jest już w wieku, w którym potrafi jednoznacznie komunikować swoje bieżące potrzeby, co nie wymagałoby od jego ojca wysokich umiejętności ich rozpoznawania. Niemniej C. J. nie korzysta z takiej możliwości, cedując w całości obowiązek sprawowania osobistej pieczy nad małoletnim na matkę chłopca, która i tak już ponosi w przeważającej części koszty jego utrzymania. Tym samym matka małoletniego ma ograniczoną sposobność podjęcia np. dodatkowego zatrudnienia i zdobycia środków na utrzymanie małoletniego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd stwierdził, że konieczne jest podwyższenie alimentów należnych od pozwanego – powoda wzajemnego dla powoda – pozwanego wzajemnie, albowiem przy dotychczasowym poziomie obowiązku alimentacyjnego matka małoletniego nie jest w stanie samodzielnie zaspokoić swoich potrzeb. Z tych samych względów Sąd uznał za niezasadne żądanie C. J. obniżenia alimentów, skoro wzrostowi uległy zarówno potrzeby małoletniego – w znacznym zakresie, jak i dochody jego ojca – aczkolwiek nieznacznie. Zgodnie bowiem z utrwalonym orzecznictwem, rodzice nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego na tej podstawie, że wykonywanie tego obowiązku stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar. Są obowiązani podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 1987 r., III CZP 91/86). Obniżenie alimentów zgodnie z żądaniem pozwanego – powoda wzajemnego byłoby rozstrzygnięciem nieproporcjonalnym do sytuacji materialnej C. J. i zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletniego. W związku z tym Sąd podwyższył alimenty na rzecz małoletniego z kwoty 250 zł do kwoty 350 zł miesięcznie. Tym samym pozwany – powód wzajemny będzie zobowiązany do zaspokojenia około 22% usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, natomiast do ich zaspokojenia w pozostałym zakresie na podstawie art. 133 § 1 k.r.o. w zw. z art. 135 § 1 k.r.o. zobowiązana jest matka chłopca.

Zgodnie z treścią art. 347 k.p.c. na skutek prawidłowego złożenia przez pozwanego sprzeciwu od wyroku zaocznego po ponownym rozpoznaniu sprawy sąd wydaje wyrok, którym wyrok zaoczny w całości lub części utrzymuje w mocy albo uchyla go i orzeka o żądaniu pozwu, bądź też pozew odrzuca lub postępowanie umarza. Sąd uchyla wyrok zaoczny i odrzuca pozew, jeżeli w sprawie zachodzi jedna z przyczyn odrzucenia pozwu – w niniejszej sprawie: brak jurysdykcji krajowej. Na tej podstawie Sąd w pkt. I sentencji wyroku uchylił wyrok zaoczny tutejszego Sądu z dnia 6 października 2014 r. wydany w sprawie III RC 486/14.

W pkt. II sentencji Sąd zasądził od C. J. tytułem podwyższonych alimentów na rzecz małoletniego S. J. kwotę po 350 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 stycznia 2015 r. w miejsce alimentów ustalonych ugodą zawartą przed tutejszym Sądem dnia 9 października 2008 r. w sprawie III RC 530/08 w kwocie po 250 zł. Jednocześnie w pkt. III oddalając dalej idące powództwo.

Stwierdzając brak podstaw do obniżenia alimentów, w pkt IV Sąd oddalił powództwo wzajemne.

W pkt. V sentencji wyroku, na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, z uwagi na trudną sytuację finansową pozwanego, Sąd nie obciążył pozwanego opłatą sądową za postępowanie w pierwszej instancji.

W pkt. VI wyroku, na podstawie art. 102 k.p.c., z uwagi na trudną sytuację finansową powoda, Sąd nie obciążył powoda obowiązkiem zwrotu kosztów procesu na rzecz pozwanego.

W pkt. VII sentencji wyroku na podstawie art. 333 § 1 k.p.c. Sąd nadał wyrokowi w pkt. I rygor natychmiastowej wykonalności.